

Nybörjarspalten

Martins tips till nya släktforskare

I förra numret tipsade jag om var man hittar släktforskardata och program för den egna forskningen. I detta nummer vill jag poängtera vikten av att notera källan. Man har många gånger orsak att gå tillbaka och då är det bra att man vet var man hämtat sina uppgifter. Källan kan vara allt från en släkting, en bok, en "Googling" på nätet eller kyrkböcker.

Källan ska anges så att man enkelt kan hitta tillbaka till den hämtade uppgiften.

Exempel på källnoteringar:

Uppgift från kyrkbok.

Skellefteå Lfs. C:5 (1779-1788) sida 462, bild 68 i SVAR.

Du noterar församling, den kyrkliga boken och sidan i boken. I ArkivDigital söker man direkt på kyrkbokens sidnummer men SVAR och Genline har bildidentiteter som man söker på och då underlättar det sökningen om bildidentiteten finns med i källhänvisningen.

Uppgift från en Google sökning

Sidans adress är bra att ha men tyvärr flyttas sidor så man bör söka fler uppgifter. Ett tips är kolla längst ner på sidan. Ofta finns namnet på den som lagt ut sidan där.

Några ord om källkritik.

Alla vill vi att vår forskning ska vara tillförlitlig. När det gäller släktforskning hämtar vi uppgifter främst från kyrkböcker och dom är i de flesta fall

tillförlitliga. Men även präster är människor och gör fel ibland. Förutom uppgifter från kyrkböcker hämtar vi uppgifter från andra kända eller okända släktforskare, från utgivna CD skivor, från böcker m fl. källor.

Det är inte fel att använda sig av många olika källor. Olika källor berikar din forskning men man får inte ta för givet att allt är riktigt. Torsten Thurén har skrivit en bok som heter Källkritik och där ger han fyra kriterier hur man bör tänka när man vill bedöma en uppgifts riktighet:

"Äkthet. Källan ska vara det den utger sig för att vara.

Tidssamband. Ju längre tid som gått mellan en händelse och källans berättelse om denna händelse, desto större skäl finns det att tvivla på källan.

Oberoende. Källan ska "stå för sig själv" inte vara exempelvis en avskrift eller referat av en annan källa.

Tendensfrihet. Man ska inte ha anledning att misstänka att källan ger en falsk bild av verkligheten på grund någons personliga, ekonomiska, politiska eller andra intressen att förvränga verklighetsbilden."

En persons födelsedatum är m a o säkrare i födelseboken än i husförhörsboken och en fotograferad kyrkbok är säkrare än en avskriven som utgetts på CD!

Sammanfattningsvis är det viktigt att man noterar källan så att man enkelt kan hitta tillbaka till en hämtad uppgift och ingen är felfri men man ska undvika att sprida uppgifter man inte tror på.

Martin Karlsson

martin.j.karlsson@telia.com